

Na výlet do Oravy² často vzpomínáme, jak milý byl a krásný, jak jsme se na cestě dobře cítili, jak druh druhu nepřekážel atd. Avšak téma o Slovensku je u nás téměř na denním pořádku – včera jsme si vyrátali, že již 1/10 roku je odytá pro Bystřičku.

Pozdravuj přátele a známé od nás všech!

Tvůj Masaryk

14/10/1894

DOPIS

ALU SNK, f. J. Škultéty, sign. 49 AC 1. Originál, rukopis.

JIRÁSEK, J. Z korespondencie predstaviteľov českého a slovenského národného hnutia na prelome 19. a 20. storočia. In *Historický časopis* 17 (1969), č. 2, s. 278. V Jiráskem publikovaných dopisech je uvedeno, že dopis byl určen Svetozárovi Hurbanovi Vajanskému. Pripúšťujeme se poznámky „Jozefu Škultétymu“, ktorá je uvedena v levé horní části dopisu.

- a – Není zcela jasné, zda byl dopis určen Jozefu Škultétymu nebo Svetozárovi Hurbanovi Vajanskému. Viz vysvětlení níže.
- b – Poznámka není psána Masarykovou rukou, ale vznikla otiskem zvláštního razítka, zřejmě nějakého archiváře.
- 1 – KOLLÁR, J. Slovanské studie. In *Slovanská vzájemnost* (duben 1894), č. 7 s. 481–500; (květen 1894), č. 8, s. 588–598; (červen 1894), č. 9, s. 655–671; (červenec 1894), č. 10, s. 721–760; (srpen 1894), č. 11, s. 822–844; (září 1894), č. 12, s. 891–920.
- 2 – Masaryk v létě 1894 podnikl z Bystřičky cestu do Náměstova, kde navštívil slovenského básníka Pavla Országa Hviezdoslava. Tohoto výletu se zúčastnil rovněž Svetozár Hurban Vajanský; z čehož Josef Jirásek usoudil, že tento Masarykův dopis byl určen jemu. Viz PRAŽÁK, A. *T. G. Masaryk a Slovensko*. Praha 1937, s. 45.

T. G. Masaryk J. Vlčkovi
Praha, 22. prosince 1894

/19

M[ilý] př[íteli],

gratias^a za milý dopis – přání všeho všem, Vám a Vaším, navzájem.

Na článek o Obrození počkám rád, ale počítám, že jej skutečně dostanu.

Máte-li ještě exemplář své literatury (posud vyšlé)¹, pošlete prosím Macharovi – lebedí si „v teple“, jak psal p. Slavica,² a naopak v neteple, a proto byste učinil milý skutek. Pídí se po knize, slyším a sotva ji tam dostane. (Bydlí *Wien XVIII, Cottageg. 40.*)

Srdečný pozdrav!

Váš Masaryk³

22/12/94.

DOPIS

LA PNP, f. J. Vlček. Originál, rukopis.

a – Děkuji.

1 – Tj. knihy Dejiny literatury slovenskej, která vycházela sešitově v Martině v roce 1889 a o rok později vyšla i knižně.

2 – Slavicova korespondence není ve fondu T. G. Masaryka v AÚTGM.

3 – V LA PNP, f. J. Vlček je též uložen nedatovaný litografický list T. G. Masaryka s textem: Abych si svou vlastní práci zachoval co nejvíce času, jsem nucen zkrátit si dopisování a z téhož důvodu nelze mi, jak bych si jinak přál, účastniti se různých schůzí soukromých i veřejných. Vůbec po dlouhém zdráhání rozhodl jsem se, vyhýbati se všemu, co s prací a úkoly mými úzce nesouvisí; uctivě prosím, aby uvedený důvod uznán byl za omluvu dostatečnou a abych tímto litografickým listem směl vyložit, proč obšírněji podrobněji neodpovídám a nepíši. V Praze, Malá Strana, Tomášská 15. Profesor T. G. Masaryk.

T. G. Masaryk D. Makovickému
Praha, 24. února 1895

/20

Ctěný pane doktore!

Posud jsem Tolstému nepsal ani jsem mu ničeho neposlal: myslím si, že ho tzv. slovenská otázka nezajímá, neboť mohl by si v Moskvě snadno zapatřit nejen Lamanského, ale i ostatní spisy. Za to však chci psát Vám, neb nám je otázka bližší a víc se nás týká, nás Čechův i Vás Slováků.

A právě toho je třeba, co se jeví v zárodcích ve Vašich člancích o Tolstém: mravní obrození. Mne po léta „slovenská otázka“ trápí, mluvil jsem s mnohými, ale posud k dílu se nepřikročilo. I mezi zdejšími slovenskými studenty někteří poznávají, oč by šlo a dokonce již dva jsou ochotni, věnovat se práci pro lid výlučně. Jsou to pp. Jan Smetanay (filosof) a V. Šrobár (medik). Chtěli by založit týdeník (v Prešpurku nebo Trnavě) a v něm propagovat ideje skutečně lidové, lidové politiky. Dali mi náčrt svých plánů; poslal jsem jej dr. Štefanovičovi, s nímž o věci jsem mluvil. Oznamuji to také Vám doufaje, že se toho, pokud souhlasíte a můžete, vezmete. Promluvíme si o věci o prázdninách více, zatím dávám jen o tom vědět a vyčkám, co Vy povíte. Sám podle svých zkušeností mám celý plán, jak a co by se mělo postupovat; ale nepospíchám s věcí, neboť „spása je ve Vás“, z Vašeho středu musí se počítati s prací. Snad by projekt těch panů mohlo býti počátkem – nevím to ovšem, ale můžete se na věc podívat.

Posílám Vám zároveň Českou otázku – Vaše slovenská není než její doplněním nebo lépe řečeno, co my máme na práci, na práci máte také Vy.

Se srdečným pozdravením
T. G. Masaryk

24. II. 1895.